

FØROYA LANDSSTÝRI.

Tórshavn, 28. november 1951.

Til

Føroya Løgtings.

Løgtingsmál nr. 38/1951: Løgtingslóg um býarskipanir og byggisamtyktir.

Landsstýrið loyvir sær at framleggja viðlagda álit og uppskot til løgtingslóg um býarskipanir og byggisamtyktir frá serligari nevnd sett av Føroya landsstýri.

K: Djurhuus.

Løgmaður.

/J: Djurhuus.

BÝARSKIPANARNEVNDINI

sett av Føroya landsstýri.

A L I T.

Í apríl 1949 samtykti landsstýrið at seta nevnd at gera uppskot til byggilóg og lóg um býarskipanir.
Til nevndina skuldi landsstýrið velja 2 limir, Tórshavnar býráð 2 og Tórshavnar bygginevnd 1.

Hesir vóru valdir:

Fyri landsstýrið: Johan Djurhuus, skrivstovustjóri og Aksel Kjør, landinspektørur.
Fyri býráðið: Hanus við Høgadalssá, býráðslimur og Poul Guttesen, býarverkfrøðingur.
Fyri bygginevndina: H.C.W. Tórgard, býráðslimur, arkitektur.

Johan Djurhuus varð av nevndini valdur formaður.

Áðrenn nevndin varð sett, hevði landsstýrið og Tórshavnar býráð vent sær til Ministeriet for Byggeri og Boligvæsen um at fáa tenastumann høðani, sum kundi vera stýrinum og býráðnum til hjálpar í arbeiðinum og at gera uppskot til byggi- og býarskipanarlóg fyri Tórshavn. Ministerið setti Vagn Rud Nielsen, fulltrúi, cand. jur. til hetta arbeiðið. Tá ið nevndin var sett og tók við arbeiðinum, var Vagn Rud Nielsen hjálparmaður hevndarinnar. Hann var í Føroyum í oktober 1949.

Longu í 1947 vóru framkomin ynski um at broyta galdandi byggilóggávu. Frøðbiar sóknar kommuna vendi sær í brævi 20. november 1947 til lögtingið við uppskoti til nýggja byggilóg. Uppskotið fyriskrivði: reglur um bygging móti veg, brunaskjeldur og aðra verju móti eldsvanda, vatnleiðing, minstamark fyri hvussu nogv av byggilendum skal vera óbyggt, verjutiltøk av heilsuligum grundum, um bygghátt o.s. fr. Lögtingið samtykti tá at senda uppskotið til hinar kommunurnar, og lata byggikennan mann geva ummáli sítt. Síðani skuldi so málið leggjast fyri lögtingið aftur, sambart Lgt. 1947, bls. 207. Málið varð sent kommununum, men bert heilt fýrar (5) søgdu sína støðu; tær sum svaraðu vóru tó fyri uppskotinum ella í hvussu so er fyri at broyta núgaldandi byggilóggávu, sum ófullfíggaða. Tórshavnar kommuna ynskti at fara eitt stig longur enn henda tilætlaða lóggávan, eftirsum kommunan sum frammanfyri umtalað eisini helt tað vera neyðugt at gera eina býarskipanarlóg.

Høvuðslógirnar í núgaldandi byggirætti er lóg frá 28. januar 1856 "om oprettelse af en bygningskommission for Thorshavn" og konglig fyriskipan frá 16. juni 1882 "om bygnings og brandvæsenet i de færøske landkommuner," sambart § 18 í lóg frá 28. februar 1872 om de færøske landkommuners styrelse."

Lóg frá 28. januar 1856 fyri Tórshavn setir bygginevnd, ið skal gera eitt yvirliit yvir, hvussu vegir, óbygd ski o.s.fr. býarins skulu leggjast, og skal henda ætlanin so við og við setast í verk. Til at nevndin kann ansa eftir, at ikki verður bygt móti ætlanini, skulu allar byggingar, umbyggingar o.t. verða tilmeldadar nevndini og síðani góttiknar av landsstýrinum. Lógin gevur nevndini víðar ræsur í síni ætlan, um bygging v.m. skal verða loyvd.

Sama skipan við bygginevnd verður eisini fyri bygðakommunurnar fyrisett við nevndu kongligu fyriskipan frá 1882. Her verður tó beinleiðis sagt, hvarjum sjónarmiðum nevndin skal arbeiða eftir. Hon skal ansa eftir, at ætlað bygging ikki kemur at forða fyri, at gjørdir vegir kunna røkjast, at húsini verða sett hampuliga eftir hvarjum øðrum, og at vegirnir so við og við fáa eina hóskað breidd í mun til hæddina av húsunum og onnur víðurskiðti bygðarinnar. Gongur byggingin móti hesum sjónarmiðum, kann hon nektast. tó við rætt til kærur til landsstýrið.

Allar bygginevndir skulu ansa eftir, at byggingin er forsvarlig, tá ið hugsað verður um eldsvanda. Nevndirnar hava hesum viðvíkjandi yvirhøvuð kravt, at hús mugu ikki verða nærri marki enn 3 alin uttan so, at brunaskjeldur er móti markinum.

Tá ið talað verður, um hvarji mark lóggávan setur fyri bygging og fyri annað ræði yvir fæstum ognum við tí endamáli, at almenning-

til tvangsverðing, og
havnir, lendingar og skúlar, lóg frá 1. apríl 1907 um
lóg frá 28. apríl 1916 um kirkjur og kirkjugarðar, 22 § í lóg nr. 147,
27. mars 1939 um útskipting 31, 32 og 35 §§ í jarðalógini nr. 174,
24. maí 1937 o.fl.

Felags fyrri alla her umtalaðu löggávu er, at kommunurnar taka ein meir ella minni átroðkandi spurning upp til viðgerðar fyrri seg, meðan ein samlað býarskipan, sum inniber tey ymisku samfelagsligu rímligu og neyðugu sjónarmið í eini heild kann ikki gjøgnumførast. Øll henda löggáva er gomul og tíðin nógv broytt síðani, og er hon skjerd í þertum.

Nevndin hefur sostatt mett um trongdina til tíðarhóskandi býarskipanir og byggilöggávu fyrri Tórshavnar bý og bygðirnar.

Nevndin er undir sínum kanningum komin til tað úrslit, at stórvur tørvur er á at fremja býarskipanir og eina byggilöggávu, sum tryggja eina skilgøða bygging.

Sethúsa- og vinnulig bygging hefur livitíð í mannaaldrar. Skiping av býarlögum og av einstakum byggingum kann soleiðis ikki latast upp í hendurnar á teim einstøku, sum best ber til, men tað má krevjast, at tann einstaki byggingurin fellur inn í býarskipanina sum hon er, soleiðis at skilaloyvi kann umgangast og hartil spell bæði í arbeiði og tilfari.

Tørvurin at sleppa undan skilaloyvi verður størri tess tættari og meira býarkend byggingin er.

Hinmegin eigur ein byggi- og býarskipanarlóg at skipast so, at hon ikki óneyðugt forðar eini rímuligari nýtslu av staðsins náttúrligu møguleikum.

Nevndin hefur fingið til handa upplýsingar um býarskipanar- og byggilöggávu í hinum norðurlöndunum. Við hesum sum grundarlag verður hildið, at líkindi fyrst eiga at gerast fyrri fremjing av býarskipan fyrri Tórshavnar bý og tær stórvur bygðirnar, meðan ein nútíðar byggilöggáva, sum skal avloysa galdandi löggávu og samtyktir, kann steðga til hesar býarskipanar eru framdar.

Tað er nevndarinnar ætlan, at tørvandi byggireglur eiga at verða framdar skjótast til ber. Nevndin málir tí til, at býarskipanarnevndin, møguliga ekt við limum, sum umbøða bygða interessur, fáa heimild til at seta fram uppskot til almennar byggireglur.

Nevndin hefur fingið gjøllar upplýsingar um dansku býarskipanar- og byggilöggávuna.

Galdandi danska býarskipanarlógin nr. 181 frá 29. apríl 1938 sum broytt við lóg nr. 211 frá 23. apríl 1949 endurprentað sum kunngerð nr. 242 frá 30. apríl 1949 í lóg um býarskipanir fyrisetur, at hvør keypstaður og hvør onnur heildarbygging, sum fyrri mestapartin tenir øðrum endamáli enn landbúnaði og hefur meira enn 1.000 í fólkatali, skal útvega sær býarskipan.

Haraftrat hefur húsaministeriet heimild til at treyta kommunu- stýrum at útvega býarskipan.

Í eini tilfari býarskipan kunnu tær í lógini tilskilaðu reglur takaast upp m.a. hvar vegir skulu liggja, hvønn veg teir skulu venda og breidd teirra, hvar torg skulu liggja, leiðningar, almennir byggingar og lundir v.m. Eisini kann avgerð takast um sløg av bygging, teirra býti eftir byggjarlægum og teirra sniði og varðveitslu eftir verandi eyðkenni í bygging og planting. Eisini kunnu reglur gerast um skiping av bygging í landbúnaðinum v.m. við tað, at fyrri kann setast, at bert byggingar í tess endamáli kunnu loyvast bygdir.

Eftir býarskipanarlógini frá 1938, smbr. kunngerð nr. 242 frá 30. apríl 1949, skulu býarskipanir aftaná at tær eru lagdar fram til eftirlits, tinglesast.

Býarskipanarlógin frá 1938 hefur eisini ymsar reglur um samskiping av býarskipanum innanfyri umdømi, sum umfata fleiri kommunur og um ognartøku. Galdandi danska býarskipanarlöggáva inniheldur lóg nr. 148 frá 29. mars 1939 um byggilóg fyrri staðin København, byggilóg fyrri Frederiksberg kommunu frá 19. apríl 1890, smbr. lógarkunngerð nr. 212 frá 1. august 1912 og byggilógin fyrri keypstaðirnar frá 30. desember 1858, smbr. lógarkunngerð nr. 210 frá 1. august 1912. Úti á landinum galda bert reglurnar í lóg nr. 174 frá 31. mars 1926 um brandpolití úti á landinum, sum inniheldur nakrar fáar byggireglur.

seinast lóg nr. 109 frá 23. apríl 1915 um aftrat at fáa til vege byggireglugerðir fyri undømi úti á landinum og byggireglur fyri keypstæðirnar og kommununa København smbr. § 75 eru tíðarhóskandi byggireglur fræðir fyri keypstæðirnar og byggireglugerðir fyri sóknarkommunurnar.

Býarskipanarlógin frá 1938 hevur til endamáls yvirhøvur at leggja lag á byggingina og vøxtur hennara, meðan teirra fremjing skulu fara fram eftir avgerðum sambart kommunalum samtyktum, eitt nú byggivega- og heilsumsamtyktum.

Eftir at býarskipanarlógin frá 1938 var framd hevur tað verið hildið, at regulerandi byggireglur, t.d. húshæddir kunnu takast upp í byggisamtyktir og reglugerðir við fullum gildi.

Sum vera man mugu býarskipanir miða langt fram eftir, og tað má tí gerast neyðugt at rokna við framtíðarviðurskiptum, sum skulu rúmast innanfyri. Fyri at tær reglur í býarskipanum, sum tilevnaðar eru sum samtykt - hesar skulu tinglýsast - tí ~~tað~~ ikki skulu vera ovlitid sigandi, hevur ministerium hildið fram, at fremjingin av bundnari skipan um býarskipanir fyri býir við meira enn 1.000 íbúgvorum er hildið fyri fyrst, um bert partvísar skipanir eru gjørdar, tá fullfígga frágreiðing um kommununa ætlan yvirhøvur verður send inn samstundis.

Ministerium hevur sambart hesum góðkent sonevndar býaratlanir fyri margar býir.

Hesar býaratlanir innihalda høvuðsreglurnar fyri býarins ætlaða vøxtur og sýna seg sum ein frágreiðing til ministerið um tær ætlanir fyri býarins vøkttri, sum kommunustýrið vil halda seg eftir í síni mannagongd til fremjingar av býarskipanum.

Kommunustýrisins frágreiðing um framtíðar vøxtur hevur sína grund í eini kanning av teim berandi faktorunum fyri býarins vøxtur - teim sonevndu forarbeiði.

Undir einum er mannagongdin í danskari býarskipan tann, at høvuðsreglurnar fyri býarins vøkttri leggjast í eini býarskipan og haraftrat tær almennu reglurnar um bygghæddir, bygging, ljósrúmdir v.m. í byggireglugerðir og hinar meira einsemar reglurnar oftani servituttkendar í partvísar býarsamtyktir.

Eftir teim omanfyri givnu upplýsingum um danska mannagongd í býarskipanarviðurskiptum hevur nevndin aftra seg at mæla til beinleiðis at nýta danska býarskipanarlóggávu sum fyrimynd fyri eini færoyiskari.

Nevndin hevur tessvegna evnað til eitt uppskot til lógtíngalóg um býarskipan og byggisamtyktir sum eftir nevndinnar ætlan skulu verða dánaði til færoyak viðurskipti. Lógaruppskotið hefur í stóran mun sína grund í donsku býarskipanarlóggávuni, men nevndin hevur roynt at komið sær undan meinbøgunum í henni.

Lógaruppskotið er soleiðis evnað til, at tað ber til beinanvegin sum lógin er komin í gildi at fremja býarskipan fyri Tórshavn og tær bygdir, sum landsstýrið heldur hava hetta fyri neyðini.

Haraftrat er uppskotið evnað so til, at tað er sjárligt at fremja byggisamtyktir við býarskipan- og byggikendum reglum útán at nýggj lóg skuldi verið neyðug.

Nevndin hevur hervið hildið seg hava eftirkomið trongdini til skjótt at fáa býarskipanir framdar, samstundis sum arbeiddi til fremjingar av byggisamtyktum, sum ger býarskipan bindandi fyri tann einstaka grunddeigara og annars kann innihalda fyristilandi reglur, kunnu leggjast niður so vítt kommunal vald hava uppskot til býarskipanir í umbúna.

Nevndin vil fyri sítt viðkomandi leggja dent á, at tað ikki eftir lóggávuuppskotinum er neyðugt at fremja býarskipan fyri at byggisamtykt kann góðkegnast.

Fyri smærri bygdaløg heldur nevndin ikki trongd vera sum er at fremja býarskipanir.

Nevndin vísir annars til viðmerkingarnar til hinar einstøku reglurnar.

Løgtingslóg um býarskipanir og byggi-samtýktir.

1. §

1. partur. Landsstýrið kann, tá ið eitt kommunustýri (býráð ella sóknarstýri) mælir til tess, góðkenna býarskipan fyri hesa kommunu ella ein part av henni.

2. partur. Tórshavnar kommuna skal, áðrenn 3 ár eru liðin, aftaná at henda lóg er komin í gildi, hava fingið í lag eina býarskipan fyri Tórshavnar kommunu. Landsstýrið kann tó eftir áheitan frá Tórshavnar býráði, og um býarskipanarnevndin smbr. 2. § játta tí, leingja hesa tíðarfreist.

3. partur. Tá ið annars hildið verður neyðugt at fáa gjörda býarskipan fyri eitt vist eki, kann landsstýrið, um býarskipanarnevndin tekur undir, fyriskipa tí ella teimum kommunustýrum at útvega eina býarskipan. Kortini kann ikki verða kravt, at kommunustýrið skal hava fingið býarskipan í lag við styttri enn 2 ára ávaring. Somu treytir galda, tá ið hildið verður neyðugt at broyta eina áður góðkenda býarskipan.

4. partur. Til at ráðgerðir um býarskipanir fyri eitt eki, ið umfatar fleiri kommunur, kunna verða samskipaðar, kann landsstýrið seta nevnd, ið skal verða kommunustýrunum til hjálpar í arbeiðinum við at fáa býarskipan í lag fyri eki alt. Koma hesar kommunur ikki ásamt um viðd ella innihald býarskipanar, avger býarskipanarnevndin trætuna og ásetir á hvønn hátt útreiðslurnar við samskipanini skulu verða byttar millum hesar kommunur.

5. partur. Verður ikki gjørt eftir hesum skyldum og fyriskipanum, kann landsstýrið við undirtøku býarskipanarnevndarinnar fáa til vege ella broyta eina býarskipan fyri ummælda eki. Kommunan, ella um so er kommunurnar, gjalda útreiðslurnar.

6. partur. Til at útvega ella broyta eina býarskipan samsvarandi 5. parti, hevur landsstýrið vald til at fremja øll mál, sum annars eftir hesi lóg og lóggávuni yvirhever liggja undir kommunustýrinum.

Býarskipanarnevndin

2. §

1. partur. Í býarskipanarnevndini sita 3 menn: ein formaður, sum Føroya løgting velur, og 2 limir, annar valdur av Føroya landsstýri, annar av Tórshavnar býráð.

2. partur. Landsstýrið kann umframt seta 2 í býarskipanarmálum serkenar menn í nevndina, men hesir hava ongan atkvøðurætt.

3. partur. Tiltaksmenn skulu verða valdir fyri formannin og hinar nevndarlimirnar.

4. partur. Allar avgerðir nevndarinnar verða tiknar við vanligum atkvøðumeirluta. Tann kommuna, sum serligan áhuga hevur fyri tí máli, ið nevndin hevur til viðgerðar, hevur rætt til at senda umboðsmann, ið persónliga kann greiða nevndini frá sjónarmiðum kommununnar.

5. partur. Nevndin situr í 6 ár. Nevndin skal verða sett so skjótt sum tilber, aftaná at henda lóg er komin í gildi.

6. partur. Landskassin ber allar útreiðslur nevndarinnar, haruppi roknað samfyring til serfrøðingarnar og til skrivara nevndarinnar.

3. §

1. partur. Í einni býarskipan skal verða greitt frá, hvussu skíð, íð skipanin umfatar, er varðið í lötuni, og hvussu tað er ætlað skipað og bygt.

2. partur. Í býarskipan skal í minsta lagi verða greitt frá hesum her aftaru nevndu umstøðum so gjølla, sum neyðugt er til at vissa hóskandi og haldgóða skipan fyri byggi-, vega-, og havnaviðurskiftum nú og í framtíðini:

- 1) Hvar íð vegir eru, leið og breidd teirra, byggilínjur, hvussu hornini eru sneidd, og hvussu og hvar vegir koma saman.
- 2) Hvar íð opin økir og annað tilíkt, ætlað almennari ferðslu, eru.
- 3) Hvar íð vatnveitingar, frárensl, ravnagns- og telefonveitingar, og tilíkt liggja.
- 4) Hvar íð almenn hús, torg, leikvøllir, spælipláss og annað hávna-øki, víðalundir, kirkjugarðar eru.
- 5) Hvussu skíð er bygt, hvarji húsaslegini eru, og hvussu skíð er bytt teirra millum viðvíkjandi hædd og stødd, og um bygt er lagt ølla høgt og trunkað og viðvíkjandi nyttslu, um húsin eru sethús, krambúðir, virkishús (neyst og fiskapláss uppitald) ølla økið er dyrklendi (træðir uppitaldar).

3. partur. Býarskipanar skulu fylgja øll neyðug kort og flattekingar, sum, har tað tørvar, skulu merktar verða við hæddarmátum.

4. partur. Góðkend býarskipan kann verða broytt ella víðka eftir teim í 1. § ásettu reglum. Eitt hvørt kommunustýri hevur í umsiting síni yvirhevur skyldu at ganga fram eftir góðkendari býarskipan.

Byggisamtyktir.

4. §

1. partur. Tá íð eitt kommunustýri mælt til tess, kann landsstýrið góðkenna eina byggisamtykt fyri hesa kommunu ella part av henni.

2. partur. Høvir ein kommuna samsvarandi 1. § fingið í lag býarskipan, skal hon í seinasta lagi 1 ár aftaná, at henda býarskipan er góðkend, senda landsstýrinum til samtyktar uppskot til byggisamtykt fyri tað øki, býarskipanin umfatar. Landsstýrið kann tó loyva, at byggisamtyktin bara skal umfata ein part av býarskipanini.

3. partur. Landsstýrið kann annars, um býarskipanarnevndin tekur undir við tí, áleggja eini kommunu at útvega byggisamtyktir fyri kommununa ella part av henni, við tí í 5. § 2., 3. og 5. parti nevnda innihaldi. Landsstýrið kann somuleiðis áleggja kommunu at broyta eina góðkenda byggisamtykt. Viðvíkjandi slíkum áleggningum og frama teirra galda reglurnar í 1. § 3., 4., 5. og 6. parti. Umframt kann landsstýrið seta tær við byggisamtykt umrøddu ætlanir í verk, so umfatandi sum neyðugt er, fyri kærðis kommununa.

Innihald byggisamtykta.

5. §

1. partur. Er ein samsvarandi 1. § góðkend býarskipan til skjals, skulu reglurnar í byggisamtyktini verða gjørdar í samjòði við býarskipanina.

2. partur. Ein byggisamtykt skal annars so langt sum tær serligu sókna og staðarumstøður gera tað ráðiligt, bera í sær reglur, íð roynt hava neyðugar at vissa hóskandi og haldgóða skipan fyri vega- og byggiviðurskiftum nú og í framtíðini.

3. partur. Í byggisamtykt, íð bytt kann verða í tvær ella fleiri deildir, skulu við teimum í 2. parti nevndu reglum í huga verða tiknar fyri skipanir um hesi mál:

av ólöglegum stöndum, og um hjálp frá politivaldinum til tess
smbr. 22. §:

- 3) Um undantöskur og kærur viðvíkjandi avgerðum, íð byggivaldið hefur
tikið.
- 4) Um eykagjald til byggivaldið fyri at viðgera byggimál og annað.
- 5) Um hússamið viðvíkjandi byggihátti og bruna- og heilsuumstøðum
o.s.fr. har nevnt skal verða, um rúmini eru stlað at vera í, at
arbeiða í ella at búgva í o.s.fr.
- 6) Um hvar íð vegir skulu verða, leið teirra og breidd og annað,
samanber 3. §, 2. part nr. 1, bæði viðvíkjandi vegum yvirhøvir og
viðvíkjandi einstökum vegum.
- 7) Um hvar íð opin øki og annað skulu verða, samanber 3. §, 2. part
nr. 2.
- 8) Um hvar íð veitingar skulu verða, samanber 3. §, 2. part nr. 3.
- 9) Um hvar íð almenn hús, torg og annað skulu verða, samanber 3. §,
2. part nr. 4.
- 10) Um hússlagini, hædd teirra og nýtslu og hvar á lendum hvert
hússlagi má verða bygt samanber 3. §, 2. part, nr. 5.
- 11) Um hvussu stór og í hvarjum standi byggilendi skulu verða.
- 12) Um hvussu stórir partur av økinum nýttur og bygdur skal verða.
- 13) Um hvussu langt skal verða millum hús á sama byggilendi, hvussu
langt skal verða frá húsum til vegir ella byggilinjur og til mark
grannans.

4. partur. Umframt tær í 3. parti í hesi grein nevndu reglur kann
í byggisamtýkt verða fyriløkipað:

- 14) Hvussu langt og breitt byggilendi skal verða.
- 15) Hvussu hús skulu standa á byggilendi, og hvussu víða tey mega
standa.
- 16) Hvussu húsin skulu sliggja út viðvíkjandi samsvarandi hæddum,
reisingum ella serligum klæðningi og annað savorðið.
- 17) Um og á hvarjum lendum bygt kann verða úr víði ella øðrum eldfimur
tilfari.
- 18) Hvussu og við hvarjum gyrt skal verða og hvussu høg gyrðing eigur
at vera.
- 19) Varðveitan av einum øki við teimum øðkennum, tað higartil hefur
havt annaðhvørt viðvíkjandi byggihátti ella víða- og/ella plantu-
vaktri.

5. partur. Saman við byggisamtýkt skulu liggja øll neyðug kort og
fláttækingar, sum; har íð tað tørvar, eiga at verða merktar við
hæddarmátum.

6. partur. Ein góðkend byggisamtýkt kann verða broytt ella viðkæð
við nýggjum og greiniligari reglum viðvíkjandi teim í 3. og 4. parti
umræddu viðurskiftum eftir reglunum, sum settar eru fyri nýggjar
samtýktir.

Kunngerð og framløga byggisamtýkta.

6. §.

1. partur. Áðrenn uppskot um byggisamtýkt verður sent landsstýrinum,
skal tað verða lagt fram í minnsta lagi 3 vikur til alment eftirlits
á einum fólki atkomuligum staði. Kommunan skal frammanundan á vanlig-
an hátt kunngera, at byggisamtýktin er framløgd til eftirlits, og kunn-
gerðin skal skila til, hvørt økið tað er, íð uppskotið umfatar. Mót-
máli móti uppskotinum og broytingaruppskot mega verða send kommuna-
stýrinum, áðrenn 3 mánaðir eru lidnir frá kunngerðardegnum.

2. partur. Innkomið mótmáli og broytingaruppskot, sum kommunustýrið
ikki tekur við, skulu fylgja við uppskotinum, tá íð hetta verður sent
landsstýrinum til góðkenningar.

3. partur. Landsstýrið kann, tá íð mett verður, at eitt uppskot eigur
at verða broytt í einum ella fleiri færum, áðrenn tað kann verða góð-

4. partur. Samvæðing kann kommunustýrið, tá ið tað, orsakað av innkomnum mótætlum ella broytingaruppskotum, hevur samtykt at broyta hitt upprunaliga uppskotið, fæa í lag, at uppskotið við hesum broytingum verður framlagt av nýggjum.

5. partur. Viðvíkjandi uppskotum, ið viðgjærd verða eftir reglunum í 4. §, 5. parti, avger landsstýrið, nær og hvussu hesi uppskot skulu verða framlagd til eftirlitið umrøtt í hesi grein.

Kunngerð og tinglestur byggisamtykta.

7. §.

1. partur. Beinanvegin byggisamtyktin er góðkend skal kommunan fyri egnan kostnað kunngerá hetta á vanligan hátt.

2. partur. Umfatar byggisamtyktin fyriskipanir, ið bara viðkoma einum einstökum húsi ella eftir áskoðan kommunustýrisins nøkrum fám húsum, samsett annaðhvørt við talið á teimum, ið byggisamtyktin umfatar ella við talið á øllum húsum í kommununi ella sum fastleggur, hvar ið serstakur vegur skal verða, leið og breidd hansara og so framveftir, ella hvar ið byggilinja skal verða, hvar ið almenn húsa, torg og tilíkt skulu verða, skal byggisamtyktin, so skjótt sum tilber, aftaná at hon er góðkend, verða tinglisin fyri kostnað kommunurnar.

3. partur. Vanligar reglur um, hvar ið vegir skulu verða, leið og breidd teirra o.s.f.r., um byti av byggiháttum á einum aki, um hædd húsanna og annað, skulu vanligar ikki verða tinglisnar. Kommunustýrið kann kortini lata bæði hesar og aðrar reglur í byggisamtyktum tinglesa. Landsstýrið hevur rætt til fyri kostnað kommunurnar at lata tinglesa, tá ið stýrið heldur tað verða neyðugt eftir lógini ella gagnligt, tó at kommunustýrið ikki hevur tekt tinglestur verða kravdan ella neyðugan.

Fyribils forboð.

8. §.

Tá ið eitt kommunustýri, ið hevur byggisamtykt í umbúnað, biður um tað, kann landsstýrið neka fyri, at ein ogn, ið øtlandi kemur inn undir byggisamtyktina, verður nýtt á slíkan hátt, ið hildin verður ósamvarandi byggisamtyktini. Slíkt forboð má bara galda eitt ár og kann ikki, uttan býarskipanarnevndin samtykkir, verða sett meira enn hese einu ferð.

Virkan av uppskoti til byggisamtyktar.

9. §.

1. partur. Beinanvegin kunngerðin, ið umrødd er í 6. §, 1. parti, er vorðin lýst, má fyribils einki aki, ið samtyktin umfatar, verða bygt ella á annan hátt nýtt í mótstriði við hana samanber 10. §, uttan loyvi frá teirri yvirvald, ið gjørt havur hitt framlagda uppskoti. Sýtir kommunustýrið slíkum loyvi, kann málið verða lagt fyri landsstýrið.

2. partur. Er byggisamtyktin ikki vorðin góðkend, áðrenn eitt ár er liðið frá kunngerðardegnum, fellur henda umrødda virkan av kunngerðini burtur. Landsstýrið kann leingja freistina, ið frammanfyri er nevnd til 6 mánaðar, tá ið hetta verður hildið ynskilið til at fæa enda á viðgerðini av uppskotinum, ið liggur fyri.

Virkan av góðkendum byggisamtyktum.

10. §.

1. partur. Góðkenda byggisamtykt skulu virða ikki bara teir, ið ogn-

2. partur. Á einum eki, sum góðkend byggisamtýkt umfatar, skal annars eingin ogn verða nýtt, verða bygd við nýggjum húsum ella verða umbygd ella sundurbytt utan samsvarandi byggisamtýktini.

Byggilinjur við akvegir.

11. §.

1. partur. Heldur landsstýrið tað verða neyðugt fyri almennaferðslu at vissað verður vegi størri breidd til viðkomandi ella til at fáa bætt útlit yvir slíkan veg, kann landsstýrið eftir teimum í 6. og 7. §§ fyrirsættu reglum í eini samtykt gera av, hvussu byggilinjur fram við veginum skulu vera.

2. partur. Ein byggilinja, ið er samtykt, hevur somu ávirkan sum tær í 10. § nevndu byggisamtýktir, at allar byggisamtýktir við viðkomandi ir septiktankar og annað, skulu verða hildnar í minsta lagi so langt frá vegi, sum byggisamtýktin tilskilar ella frá miðlinjum gegnans. Er ivandi um, hvar miðlinjan er, avger landsstýrið tað.

3. partur. Á sama hátt verða 12.-14. §§ nýttar, tá ið hesir vegir verða viðkaðir, og tá ið góðdó skal verða endurgjald, orsakað av byggilinjukravi, tá soleiðis at í hesum §§ skal verða lisið landsstýrið í staðin fyri kommunustýrið.

Ognarteka o. a.

12. §.

1. partur. Grundir, hús, vøtn og áir, brúgar og annað, sum eru privat ogn, og sum neyðug eru til tey í góðkendari byggisamtýkt atlaðu tiltøk, vegir, torg, leikvøllur, spællátt, kirkjugarðar og til veitingar av ymsum slagum ella til at byggja á tey í samtyktini almennu hús og annað, ella til at útvega onnur byggilendi, ella sum tað annars hevur umráðandi tyding fyri hitt almenna at hava ræði til at seta reglur í verk samtyktarinnar skulu, tá ið kommunustýrið krevur tað, verða latnar fyri endurgjald eftir teimum fyriskipanum, sum hepa lóg ásetir.

2. partur. Privatir servituttur ella nýtaluráttindi, sum ikki verða hildin, verða úr gildi eftir 10. §, 1. parti sum ósamsvarandi teimum í byggisamtýktini góðkendum reglum fyri, hvussu eitt eki skal verða bygt ella nýtt í framtíðini, men sum tað kortini hevur almikla tyding fyri hitt almenna at ráða yvir til at kunna fremja eina byggisamtýkt, kann kommunustýrið krevja latnar fyri endurgjald eftir reglunum í hesi lóg.

3. partur. Tann, ið eigur slíkt eki, ella hevur ráttindi til tess, kann leggja spurningin, um tað er neyðugt samsvarandi hesi lóg at lata tað koma fyri landsstýrið, áðrenn 3 mánaðar aftaná almenna kunning, um avgerð kommunustýrisins. Umframt skulu, alt tað er gjørligt, ognamaður ella hann, ið ráttindi hevur, fáa beinleiðis boð um hesa avgerð.

13. §.

1. partur. Tá ið tað samsvarandi byggisamtýkt verður kravdur ein partur av eini ogn ella av ráttindum í sambandi við hana, og tann parturin av ognini ið eftir er, aftaná ta kravdu avhending, eftir atlan metingarnevndarinnar fær slíka atvødd, snið, legu og umstøður annars, at hann ikki længur vil kunna verða nýttur sum sjálvstøðug ogn, soleiðis sum fyrr, kann ognamaður, áðrenn 3 mánaðir eru lidnir, aftaná almenna kunning um avhending krevja, at kommunan tekur alla ognina fyri fult endurgjald. Henda sama rátt hevur ognamaður, tá ið ognin hevur ligið saman við virki, sum hon ikki eftir metingarnevndarinnar/ráttfella kann verða nýtt saman við, aftaná ta kravdu atlan

16. §.

Nevndin skal í öllum endurgjaldsmálum, íð viðgjörð verða sam-
svarandi hesi lög, taka afturat sær serkæna hjálp, íð skal verða við
í öllum samráðingum, um tey endurgjaldsmál, íð liggja fyri og leið-
beina nevdina í öllum tekniskum spurningum, íð koma fyri í málinum,
men atkvødurætt eiga teir ongan. Landsstýrið skjýtur upp hesar ser-
frøðingar so nógv, at nevndin hevur 4 serfrøðingar at velja ímillum.

17. §.

Nevndin skal avgera á hvønn hátt, útreiðslur fyri viðgerð mál-
sins skulu verða goldnar, eisini samsýning til nevndarlimir og til
serfrøðingar og kann krevja, at hann, íð reist kærómálið hevur, sum
trygging fræmmanundan skal seta í veð vissa peninganegd til hesar úr-
reiðslur. Tær útreiðslur, íð nevndin ásetir, kunnu verða pantaðar.

18. §.

1. partur. Landsstýrið skrivur nevndini fyriskipan um, hvussu úr-
reiðslur fyri viðgerð av málum skulu verða greiddar, endurgjald út-
roknað o.s. fr.

2. partur. Í hesi fyriskipan kann verða tilskilað, at tá íð endur-
gjald verður ásett, skal virðisgevingin, sum ognin verður mett at
fáa av teimum gjördu tiltøkum, verða frádrigin. Av hesum kann endur-
gjald heilt fallia burtur, tá íð tey gjördu tiltøk mett verða at
geva ognarmanni størri fyrimum enn virði av tí latna øki ella rætt-
indum er.

19. §.

Endurgjald fyri veðbundna ogn verður, tá íð onnur avgerð er
íð gjörð, goldið millum veðsigarnar í teirri røð, íð bækur søren-
skrivarans vísa veðrættindi teirra, og so nógv sum neyðugt er til
fullnaðargjald veðsigarans fyrir ta virðislækkan av veðtrygging teirra,
íð ognartøkan ella avhendingin veldur, meðan ognarhæður tær tað av
endurgjaldinum íð loypir av, um so er.

B ý t i

20. §.

Metingarnevndin skal í teimum í 13. og 14. §§ umrøddu víður-
skiftum, tá íð tað er gjørligt, fáa í lag býti annaðhvørt við pe-
ningagjaldi ella við ognarbýti. Verður ikki semja um málið á van-
ligan hátt, kann metingarnevndin, tá íð staðarumstøðurnar tala fyri
tí, krevja, at lendi, íð nevndin virðismetir til sama virði, skulu
verða ognarbýtt.

Tiltøk, sum nema tvær ella fleiri kommunur.

21. §.

Trætumál millum tvær ella fleiri kommunur um, hvør ella
hverjar, íð gjalda skulu endurgjald ella útreiðslur við at fræmja
tey í byggisamtykt fyriskipaðu tiltøk, avger býarskipanarnevndin.

Revsing, broyting o.s.

22. §.

Í eini byggisamtykt kann verða tilskilað (sbr. 5. §, 3. part
nr. 2), at ólýdni móti reglum í hesi lög og teimum í henni settu
fyriskipanir og forboð verður revsað við bót frá 40 kr., og at
tann, íð brýtur hessa lög, hevur skyldu at bæta tann við lógarbrot-
inum íkomna stand, og soleiðis, at landsstýrið, tá íð serligar um-

svarandi fyrirskipanum í hesi lög.

Sakarmál.

23. §.

Sakarmál viðvíkjandi einum um nýtslu lógarinnar reistum spurningi, sum umsiðingarvaldið ekki eigur at avgera endiliga sjálvt, skal verða reist áðrenn 6 vikur eru lidnar, aftaná at kærmaðurin hevur fingið frásagn um ta avgerð, ið yrskt verður reynd.

Atgongd til mátinga.

24. §.

1. partur. Ein og hvør ognarmaður hevur skyldu, aftaná í minnsta lagi viku ávaring at geva landsstýrinum ella kommununi atgongd til at útinna tey arbeiði, ið neyðug eru til at útvega ella endurkanna býarskipanir og byggisamtyktir, og at lata tey undir slíkum arbeiði um sett merki verða óræð.

2. partur. Skulu hesi merki ikki bara standa heilt stutta tíð, skulu tey verða sett á girðing, hús ella nærhendis teimum ella niður í sverðin, soleiðis at tey ikki ferða fyrri, at ognin kann verða nýtt sum vant.

Gildi lógarinnar.

25. §.

Henda lóg kemur í gildi tann

Avtaka av sørum fyrirskipanum.

26. §.

1. partur. Landsstýrið fær vald til at hvørjum einstakum færi, tá ið byggisamtykt er góðkend, aftaná at hava fingið viðmæli frá tí kommunustýri, byggisamtyktin viðvíkjur, at avgera, hvussu umfangandi eldri byggilógir, fyrirskipanir o.a. skulu verða í gildi saman við byggisamtyktini.

2. partur. Har tað í lóggávuni orðið "býarskipan" hevur verið nýtt, skal orðið "byggisamtykt" verða nýtt í staðin fyri ella javnbjóðis tí, tá ið lóggávan ikki skilliga tilskilar annað.

til
nækrar §§ í ~~löggrunnnum~~ löguruppskotinum.

Til 1. §. Tá býarskipanir mugu legnast eftir landsins framburði yvirhefur, verður það hildið rimuligt, at góðkenningarvaldið liggur hjá hægsta umsitingarvaldi landsins, landsstýrinum. Það fær tö undir sér eina býarskipanarnevnd, sum fær líkindi til meinkunnleika til kommunal viðurskipti.

Hvassu mikið landsstýrið fer at gera nýtslu av kønari hjálp til metingar um innkomin uppskot, ella um það vil gera nýtslu av tí kunnleika, sum býarskipanarnevndin fær hevi at taka sær, atendur opið.

Það hevur ikki verið ætlanin at tilevna löguruppskotið so, at allar bygdir yvir eina vissa stødd ella eitt nú tær, sum hava havn, neman Tórshavnar kommunu, skulu hava skyldu at fáa sær býarskipan. Men landsstýrið fær líkindi til eftir gjørdum royndum at átla so fyri, at það verður treytað kommunum í tøvandi muni at fáa sær býarskipan í 3. § er skilað til, hvat býarskipan skal innihalda.

Stýringin við regluni í 4. parti um mynding av eini samskipingarnevnd er, at hon skal nýtast, har byur liggur í 2 ella fleiri kommunum. Reglan kann eisini koma í nýtslu fyri størri øki, um so er, at royndir skuldu sýnt það tøvandi at skipa samløg, nevniliga býarskipanir fyri 2 ella fleiri kommunur, sum sína millum kunnu hava áhugamá, hver móti aðrari, skipast saman so nýtiligt úrslit kann fáast í bygging av havna- og samferðsluviðurskiptum innanfyri økið.

Til 2. §. Soleiðis sum skotið er upp at mynda býarskipanarnevndina, er það ætlanin at fáa henni umboð bæði fyri landsins og kommunana áhugamá.

Dentur eigur at verða lagdur á, at samhangur eigur at vera í arbeiði nevndarinnar, og tí er vikkistið hennara sett til 6 ár.

Til 3. §. Við hesi reglu trængist innihald býarskipanar til at innihalda viðurskipti, sum mugu átlast at hava serligan týðning fyri býarins ella bygdanna vøxtur. Ætlanin er, at bert tilíkar reglur um tey í hesi grein nevndu viðurskipti, í so miklum muni, sum tey kunnu hava týðning fyri vøxtur býarins ella bygdanna, skulu takast við.

Er það ikki neyðugt, skal býarskipanin minkast til bert at nema tilfík viðurskipti.

Ein góðkend býarskipan er ein sáttmálabinding millum landsstýrið og ta kommunu um, at hon í eini umsiting yvirhefur vil fylgja teim reglum, sum settar eru í býarskipanini. Býarskipan verður bindandi fyri hvønn einstakan grundeigara, tá byggisamtykt er framd eftir 4. §.

Til 4. §. Har býarskipan er, má innihaldið av teim reglum, sum takast við í byggisamtyktini vera samsvarandi tí. Það er byggisamtyktin, sum ger býarskipanina bindandi fyri tann einstaka grundeigarin.

So sum skilað til í innganginum verður það ikki í øllum førum neyðugt at hava fingið sær býarskipan, áðrenn byggisamtykt er framd. Tá byggisamtykt er góðkend, vikja allar higartil galdandi reglur av tilvarandi slagi.

Til 5. §. Reglurnar í 1. parti eru bert ætlaðar til leiðbeiningar. Viðir það seg, at býarskipanin eftir at hon er góðkend, ikki er nóg álitandi sum grundarlag undir tilevning av byggisamtyktini, verður það ikki torført samstundis við byggisamtyktini at gera broyting í býarskipanini og senda landsstýrinum hana til góðkenningar. Dentur verður lagdur á, at byggisamtykt og býarskipan samsvara.

Um innihaldið í eini byggisamtykt annars geldur það sama sum tilskilað er undir 3. §. um innihaldið í einum býarskipan. Það er ikki neyðugt, í byggisamtykt at taka upp reglur um øll tey í 3. parti undir nr. 1 - 13 nevndu viðurskipti. Men kommunustýrini mugu gjølla átla um

reglur eftir 3. parti.

Hövi til, so sum skotið upp í 3. parti, at liða byggisamtykt í 2 ella fleiri deildir fær øtlandi týðning, serstakliga tann vegin, at byggisamtykt verður gjørd, sum tekur meginpartin av teim reglum, sum eiga at galda fyri ein bý, meðan reglur, t.s. um nýggj vegalendi til almenna nýtslu verða tiknar upp í eina byggisamtykt fyri seg.

Her verður eisini víst til 7. §. 2. og 3. part um tinglesing av konkretum reglum í byggisamtykt,

Tey undir nr. 1 - 13 í 3. parti nevndu viðurskipti falla í fylgjandi deildir eftir tí endamáli, teim er øtlað at tæna:

a: nr. 1 - 4 hava í hyggju at gera líkindi til at gera upp eina skilagóða umsiting og at tilevna tær formellu reglur í eini byggisamtykt eftir teim viðurskiptum, sum eyðkenna tey einstøku umdæmi.

b: nr. 5 gevur hövi til eina tilevning av teim konstruktivu reglum eftir gjøllari kanning av søgubundnum byggistíli og hóskaðni byggihátti.

c: nr. 7 - 9 geva líkindi til deils at fyriseta, t.d. eina ella fleiri vegabreiddir yvirhøvar og deils at vissa lendi í almennum endamáli.

d: nr. 10 - 13 gevur líkindi til fyri býarins vøxtur so týðningamikla stæn í bygging bæði í einum býi í ymiskar býlingar annaðhvørt við høgari ella lægari bygging, búsetur ella vinnulig viðurskipti og um fyriseting av tíðarhóskaðni reglum um byggingarstig, ljósteinar v.m. Einkil forðar fyri, at tilíkar reglur eru ymiskar fyri hinar einstøku býlingarnar.

Í 4. parti er uppافتur givið einum kommunustýri líkindi til eina gjøllari skýping av byggingini.

Øtlingin hevur eisini verið í nr. 19 at geva líkindi til varðveitslu av virðismiklum býlingum ella okjum, soleiðis at tað almanna hervið fær fylgt við í býarins vøxttri yvirhøvar.

Til 6. §. Tá tað er av størsta týðningi fyri tann einstaka, at hann fær hövi til at gerast kunnugur við tær regulerandi reglur, sum øtlast frændar á ogn hansara, verður skotið upp, at viðgongdar almenningur um uppskot til byggisamtykt verður tryggjaður.

Lagt verður í geyma, at 3 mánaða frestin og harafturat kommunustýrisins viðgerð av kærumálum og tí endaliga uppskotinum, kann gera tað torført at halda 1 ára frestina eftir 4. §, 2. parti. Bent verður tó á líkindi til at senda inn uppskot til býarløg og byggisamtykt samstundis.

Til 7. §. Við hesi reglu, serliga 2. og 3. parti hevur verið roynt at útvega eina skipan, sum eftir teim í Danmark gjørdur royndum fremur fyrilit fyri tí einstaka borgaranum og interessuni í, at kommunurnar ikki ovbyrjast av útroiðslum og ómaki í tinglesing, hvørs virði, so vítt teim almennu reglum viðvíkir, má øtlast heilt ivasamt.

Til 8. §. Tá ein tíð má ganga, skörenn ein byggisamtykt kann fremjast, verður tað hildið hóskaðni at skjóta upp eina reglu, sum gevur kommununum hövi til í forhönd at forða tiltøkum, sum vilja koma í stríð við komandi byggisamtykt.

Til 9. §. Í framhaldi av tí sum flutt er fram til 8. §., verður tað hildið rimuligt, at ein grundeigari ikki í tíðarskeiðinum, sum má ganga millum kommunustýrisins samtykt av uppskoti til byggisamtykt og landsstýrisins góðkenning, kann fremja tiltøk, sum eru í stríð við byggisamtyktar endamál og reglur.

Til 11. §. Við almennar vegir, sum liggja uttanfyri býaróki ella við tilíki minni býaróki, har tað vil vera ivasamt, um byggisamtykt eigur at fremjast, kann tó trongd vera at tryggja tilíkið vegum viðkannir til mest muligligan tryggloika fyri ferðsluni, uttan at tað skuldi verið neyðugt fyri ein einstakan veg at fremja byggisamtykt fyri tað býaróki.

Til 12. §. Tey seinnu árin hevur tað verið ringt at fða byggilendi vørna stórar tilflytingar, serstakliga í Tórshavn og teim størri bygg-

frænja ognartöku eða úttegningu av byggingum.

Hesin möguleiki er í grundini longu, nú 35. §. í lóg nr. 174 frá 24. maí 1937 om jorbrugets fremme loyvir bundna afhending av lendi til byggigrundir.

Til 13. §. Henda reglan samsvarar við vanliga ognartöku mannagöngd.

Til 14. §. Henda regla gevur útrykk fyri sama prinsippi, sum liggur undir 13. §.

Hon hevur í hyggju at verja grundeigara móti, at kommunustýri við útlekking av ogn hansara ella egi av henni í almennum endamáli, avsker honum nýteluna av ognini samsvarandi býarins vøkstri yvirhevur.

Á sama hátt eigur grundeigari líkindi til endurgjald fyri missir vegna tess, at vegur ella byggilinja fer gjøgnum ogn hansara, afturimóti øtlast grundir ikki at vera fyri endurgjaldi fyrr enn tann tíð kemur, at eigarin, um hann ikki kann gera nýtslu av hesi reglu, vildi liðið miss. Frestin í 4. parti er sett so, at kommunustýrið fær høvi til yvirlit, hvørjar peningaligar fylgir fremjingin av vegi ella byggilinju vil hava við sær.

Annars verður at strika undir, at grundeigari ikki fær endurgjald fyri reglur í byggisamtykt um nýtslu av lendi hansara ella um byggingarstig og tar ljósviðdir, sum havast skulu fyri eggu við bygging, hóast reglan í sær hevur eina nýtsluskerjing.

Harafturimóti skal endurgjald sjálvandi veitast fyri veruligar ognar afhendingar.

Til 15. §. Samansetingin av metingarnevndini, so sum hon er skotin upp, hevur verið roynt at gagna almennum og privatmannanna interessum. Nú 2 av limunum framvegis skulu sita í nevndini, hevur verið roynt at útvinna, at nevndin fær líkindi at vinna sær tøvandi royndir av teim viðgjördu málunum, soleiðis at eins avgerðir kunnu fremjast í málunum.

Til 16. §. Tá býarskiping er hildin fram sum eitt nýtt rættaroki, hvørs sjónarmið oftani mugu øtlast at hava ser teknisk eyðkenni, hevur tað verið hildið neyðugt, at nevndin fær høvi til tøvandi rættleiðingar.

Til 19. §. Tar her uppskotnu reglur eru útrykk fyri vanligum ognartökurætti.

Til 20. §. Gjøgnum tey umskifti, sum skotin eru upp, skuldu líkindi giviast, at kommunur í sumnum forum kunnu fremja byggisamtykt við minni utreiðslum enn annars uttan at nerva reglurnar í byggisamtyktini.

Til 25. §. Tá lógin um býarlög og byggisamtyktir bert er heimildarlóg, sum ikki inniheldur posetivar reglur um byggingar, longd, skorsteinar v.m., er tað neyðugt, at higartil galdandi lóggáva verður í gildi til byggisamtyktir eru fræmdar.

Tórshavn, hin 23. november 1951.

J. Djurhuus.

Hanus við Høgadalssá.

F. Guttusen.

A. Kjar.

H.C.W. Tórgarð.